

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 – 2014

Výbor pre regionálny rozvoj

2.3.2010

PRACOVNÝ DOKUMENT

o dosiahnutí hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti – podmienka sine qua non pre globálnu konkurencieschopnosť?

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Petru Constantin Luhan

Úvod

Účelom tohto pracovného dokumentu je predstaviť dôvody na podloženie správy s názvom Dosiachnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti – podmienka sine qua non pre globálnu konkurencieschopnosť? Zároveň predstavuje metodiku použitú pri vypracovaní správy a hlavné otázky, ktoré spravodajca považoval za dôležité zodpovedať. Tento pracovný dokument obsahuje hlavné aspekty, ktoré sa podrobnejšie rozvinú a preskúmajú v návrhu správy.

Správa znamená začiatok diskusie v rámci Európskeho parlamentu o určovaní súradníc, pokiaľ ide o budúcnosť politiky súdržnosti, jej obsah a formu, akými bude hospodárska, sociálna a územná súdržnosť podporovať stratégiu EÚ do roku 2020.

Spravodajca sa domnieva, že názov správy poskytuje možnosť komplexného prístupu, a preto objasní dva dôležité aspekty tejto správy.

- bude analyzovať vyhliadky na globálne zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ;
- analýza sa sústreďí na dve oblasti: hospodárska konkurencieschopnosť a infraštruktúra so zameraním na 12 členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ ako posledné.

Ciele správy

Prístup je rozvinutý v súlade s cieľmi a vykonávacími podmienkami činností EP v 7. legislatívnom období a správa s názvom „Dosiachnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti – podmienka sine qua non pre globálnu konkurencieschopnosť?“, ktorú pripraví Výbor pre regionálny rozvoj, nemá legislatívny charakter a jej vypracovanie a predloženie výboru má na starosti určený spravodajca.

V súčasnom kontexte, ktorý sa vyznačuje hospodárskou krízou, globalizáciou a výzvami v oblasti riadenia vnútroštátnych a regionálnych situácií, ako aj prípravami na nové programové obdobie na úrovni európskych politík po roku 2014, je potrebná konkrétna analýza s cieľom určiť smerovanie, ktoré treba sledovať, aby dochádzalo ku globálnemu zvyšovaniu hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ.

Spravodajca navrhol preskúmať opatrenia a formy, ktorými politika súdržnosti EÚ na jej troch úrovniach (hospodárskej, sociálnej a územnej) prispieva ku globálnym výsledkom hospodárskej konkurencieschopnosti európskych krajín.

Zároveň správa určí efektívne a primerané formy stanovenia obsahu politiky súdržnosti na nasledujúce programové obdobie rokov 2014 – 2020 so zámerom prispieť k splneniu cieľov stratégie EÚ do roku 2020.

Zdroje

- 1 Uznesenia a správy prijaté Európskym parlamentom
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. marca 2009 o najlepších postupoch v oblasti regionálnej politiky a prekážkach vo využívaní štrukturálnych fondov (2008/2061(INI)) – P6_TA(2009)0156
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. októbra 2008 o riadení a partnerstve na národnej a regionálnej úrovni a o základe pre projekty v oblasti regionálnej politiky (2008/2064(INI))
 - Správa o Zelenej knihe o územnej súdržnosti a stave diskusie o budúcej reforme kohéznej politiky (2008/2174(INI)), spravodajca Lambert van Nistelrooij, Výbor pre regionálny rozvoj
 - Správa o štvrtej správe o hospodárskej a sociálnej kohézii 2007/2148(INI), spravodajca Ambroise Guellecq, Výbor pre regionálny rozvoj

Za veľmi dôležitý bol považovaný aj nasledovný dokument:

- Program reformovanej politiky súdržnosti – územný prístup k plneniu výziev a očakávaní Európskej únie; nezávislá správa, ktorú na žiadosť komisárky pre regionálnu politiku Danuty Hübnerovej vypracoval Fabrizio Barca, apríl 2009

Tieto zdroje umožňujú analýzu návrhov, pokiaľ ide o spôsob, akým by politika súdržnosti mala reagovať na výzvy vyplývajúce z dosahovania cieľov lisabonskej stratégie a budúcej stratégie EÚ do roku 2020.

2. Štúdie, ktorých vypracovanie zadal Európsky parlament

- Budúca politika súdržnosti po roku 2013, PE 408.970 – Európsky parlament, Tematická sekcia pre štrukturálnu a kohéznu politiku, február 2009
- Hodnotenie pridanej hodnoty európskych štrukturálnych fondov, EP, Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, EP 419.107, jún 2009

Spravodajca bude venovať zvýšenú pozornosť úlohe, ktorú zohrávajú regióny pri budovaní budúcnosti Európy, a bude starostlivo skúmať výzvy, s ktorými sa budú musieť vyrovnáť v kontexte globalizácie a hospodárskej krízy.

3. Správy o pokroku odovzdané Európskou komisiou

- Štvrtá správa o hospodárskej a sociálnej kohézii, KOM(2007) 273 v konečnom znení
- Piata správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti – Prosperujúce regióny, prosperujúca Európa, KOM(2008) 371 v konečnom znení
- Šiesta správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti – Tvorivé a inovačné regióny, KOM(2009) 295 v konečnom znení

Správy Komisie zachytávajú vplyv politiky súdržnosti na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni, ako aj úlohu určitých odvetví a hospodárskej reštrukturalizácie vo vzťahu k regionálnemu rozvoju.

4. Oznámenia Európskej komisie

- KOM(2009) 617 – 20. výročná správa o implementácii štrukturálnych fondov (2008)
- KOM(2008) 301 – Výsledky rokovaní týkajúcich sa stratégií a programov kohéznej politiky na programové obdobie 2007 – 2013
- KOM(2009) 647 v konečnom znení, pracovný dokument útvarov Komisie, Konzultácia o budúcej stratégii EÚ do roku 2020

Znižovanie regionálnych rozdielov je hlavným záujmom Európskej únie a základňou na zvyšovanie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rozvoja založeného na poznatkoch. Národné strategické referenčné rámce obsahujú priority krajín, ktoré majú prospech z politiky súdržnosti, a názorne ukazujú ich potreby.

5. Poskytnuté budú aj údaje Európskej investičnej banky, ktoré názorne ukazujú oblasti, pre ktoré členské štáty uzavreli úverové zmluvy.
6. Takisto sa starostlivo preskúmajú stanoviská Výboru regiónov a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru.

Ďalšie údaje a analýzy týkajúce sa využívania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období rokov 2007 – 2013, ktoré má EK uverejniť, sa budú postupne skúmať a začleňovať až do finalizácie správy.

7. Správa o globálnej konkurencieschopnosti v rokoch 2009 – 2010, Svetové ekonomické fórum

Správa o globálnej konkurencieschopnosti prispieva k lepšiemu porozumeniu kľúčových faktorov vedúcich k hospodárskemu rastu, ktoré vysvetľujú, prečo sú niektoré krajiny úspešnejšie ako iné, pokiaľ ide o zvyšovanie príjmovej úrovne a príležitostí pre ich občanov. Správa vymedzuje globálnu konkurencieschopnosť ako súbor inštitúcií, politik a faktorov, ktoré určujú úroveň produktivity krajiny. Podľa názoru autorov je globálna konkurencieschopnosť založená na 12 pilieroch, ktoré sa skúmajú v každej krajine.

Osobitná pozornosť sa venuje týmto dokumentom:

- Pracovný dokument zamestnancov Komisie REGIÓNY 2020 – Posúdenie budúcich výziev pre regióny EÚ, SEK(2008)
- Budúcnosť politiky súdržnosti v bohatších regiónoch, Iain Begg, séria krátkych prác o regionálnom výskume a ukazovateľoch, vydalo Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku, marec 2009

Metodika

Na základe údajov a informácií, ktoré vyplývajú z analýzy vyššie uvedených dokumentov a s prihliadnutím na skutočnosť, že Výbor pre regionálny rozvoj v súčasnosti pracuje na niekoľkých správach o súdržnosti, spravodajca preskúma:

- 1) spojenie medzi politikou súdržnosti, jej obsahom a konkurencieschopnosťou EÚ na globálnej úrovni;
- 2) potrebu zvýšenia hospodárskej konkurencieschopnosti podporovanej primeranou infraštruktúrou podobnou vo všetkých regiónoch EÚ ako pilierom globálnej konkurencieschopnosti.

Východiskovým bodom bude analýza priorít uvedených v národných strategických referenčných rámoch 12 členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ ako posledné, oblastí, pre ktoré žiadali najväčší objem prostriedkov zo štrukturálnych a kohéznych fondov, ale tiež úverov od Európskej investičnej banky. Uvedú sa tiež podrobnosti súvisiace so skutočnosťou, že regióny v štátoch východnej a južnej Európy sú najviac ovplyvnené globalizáciou a hospodárskou krízou.

S cieľom úspešne odpovedať na tieto výzvy, prispieť k realizácii stratégie EÚ do roku 2020 a zvýšiť hospodársku konkurencieschopnosť Európy na globálnej úrovni spravodajca predloží návrhy, pokiaľ ide o spôsob, akým môže politika súdržnosti v budúcnosti podporovať hospodársky a sociálny rozvoj Európskej únie.

Kontext

Regionálne rozdiely predstavujú jednu z najväčších výziev identifikovaných na úrovni rozšírenej Európskej únie a v kontexte globalizácie, zmeny klímy a demografickej krízy. Do roku 2020, ako sa uvádza v dokumente KOM(2009) 647, sa Európska únia bude usilovať prijať nové, trvalo udržateľné sociálne trhové hospodárstvo, v ktorom prosperita bude výsledkom inovácií a lepšieho využívania zdrojov a ktorého hlavnou zložkou budú vedomosti.

Kontext tejto správy je daný 2 súradnicami:

1. Budovanie budúcnosti Európy závisí od ďalšieho zabezpečovania spoločnej súdržnej rozvojovej základne vyrovnávaním regionálnych rozdielov a podporovaním zásadných priorít **špecifických** pre každý región tak, aby v rozšírenej Európskej únii mohli existovať rozličné úrovne rozvoja, a teda aj rozličné potreby. Politika súdržnosti by mala zabezpečovať flexibilný rámec, prispôbený rôznym východiskám a regionálnym a vnútroštátnym charakteristikám, aby bolo možné podporovať rozvoj komplementárnym spôsobom s čo najefektívnejším využívaním zdrojov. Zároveň je

nevyhnutné dosiahnuť rovnováhu medzi politikou tvorivosti a inovácie a ďalšími politikami.

2. Globálnu konkurencieschopnosť Európskej únie je možné zaistiť prostredníctvom identifikácie obmedzení a prekážok, ako aj návrhom realistickej perspektívy rozvoja, ktorá môže urobiť z Európskej únie príklad hodný nasledovania na globálnej úrovni.

Predbežné návrhy prístupu

V tomto pracovnom dokumente spravodajca predložil rámec, ktorý sa berie do úvahy pri vypracovávaní svojej správy.

Prístup sa zameria na:

- prehľad pilierov používaných na globálnej úrovni pri hodnotení stupňa hospodárskej konkurencieschopnosti;
- prehľad priorít v oblastiach, pre ktoré 12 členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ ako posledné, žiadalo prostriedky zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu, ale tiež úverov z EIB;
- súvzťažnosť medzi regionálnymi a vnútroštátnymi požiadavkami v oblasti rozvoja infraštruktúry s cieľom zvýšiť hospodársku konkurencieschopnosť európskych krajín ako pilier globálnej konkurencieschopnosti;
- návrh prvkov budúcej politiky súdržnosti na európskej úrovni z perspektívy stratégie EÚ do roku 2020.

Predbežné zistenia spravodajcu

Spravodajca sa domnieva, že v programovom období rokov 2007 – 2013 priority stanovené krajinami využívajúcimi politiky súdržnosti dokázali, že 12 členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ ako posledné, považuje infraštruktúru za podmienku sine qua non na zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti. Podobne aj úvery od Európskej investičnej banky boli žiadané pre oblasti infraštruktúry, životného prostredia a sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Okrem toho sa spravodajca domnieva, že stále sú potrebné investície do infraštruktúry, a to najmä v súčasných podmienkach, v ktorých regióny týchto štátov boli najviac zasiahnuté krízou a sú najviac vystavené vplyvom globalizácie. Rozvoj týchto regiónov je možné dosiahnuť len vtedy, keď všetci občania EÚ budú mať sociálnu a vzdelávaciu infraštruktúru založenú na spoločnom štandarde. Osobitná pozornosť sa bude venovať formám podpory ochrany životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja.

Postup

Tento pracovný dokument predstavuje základ na diskusiu vo Výbore pre regionálny rozvoj na jeho schôdzi 17. – 18. marca 2010.

Spravodajca pozýva všetkých členov Výboru pre regionálny rozvoj k aktívnej účasti na diskusii o tomto pracovnom dokumente a k predstaveniu svojich vlastných myšlienok, názorov a návrhov.

Úplná analýza sa vypracuje v návrhu správy.